

Kerstmis 2003

Waar begin ik met een echt gebeurd en zelf beleefd Kerstverhaal?

Met de Advent in Effata? Advent ging over het probleem van de gevangene, die zijn straf heeft uitgezeten, vrijkomt en niet wordt opgevangen. Niet voor niets noemen ze ons het "gevangenis-koor"! Maar hoe boei je gedurende vier weken de mensen met de begeleiding van vrijgekomen gevangenen? Guido zou Guido niet zijn als hij dit zelf-opgeworpen probleem niet meesterlijk zou omzeilen: door ons naar onszelf te doen kijken, vier zondagen lang, als mensen die bevrijd moeten worden, die zichzelf moeten bevrijden uit: doemdenken, gewoonten, vooroordelen, schuld. Want die leiden tot eenzaamheid, uitgesloten zijn en blijven. Vier zondagen lang had ik de indruk dat Guido in mijn ziel keek, of toch minstens gedachten kon lezen: zo herkenbaar waren de korte kernachtige gebeden, die we dan nog mee naar huis kregen ook! Dat ik in dit diepe gevoel van bevrijding niet alleen stond, bleek uit het verzoeningsmoment, dat me telkens tot grote emotie brengt, als Guido ons de handen oplegt in een verlossend, voor sommigen troostend, gebaar. Ik hoop dan elke keer dat ook hij voelt dat wij hem willen meenemen in dat gevoel van schuldeloosheid: ik wens hem dat toe!

Of begin ik met het oppoetsen van de kapel door Miet en haar ploeg? Tot de vloeren glimmen als nieuw, het koper blinkt als goud, alle stof verdreven is, het kaarsvet afgekrabd is, de stoelen schoongemaakt zijn, de lampen hersteld zijn en de lucht gezuiverd is. Of begin ik met het gezellig aankleden van de Effatazaal door weer diezelfde Miet en haar ploeg, met Els als versierings-specialiste, die van de zaal een stemmige Kerststal maken? Voor hen die van cijfers houden: al dit werk vraagt het verbruik van 3 liter koffie, 10 boterkoeken, 1 liter Mister Proper (P&G), 2 dweilen, veel zweet, en onnoemelijk veel plezier; dat je achteraf van de vloeren kunt eten, is misschien geen onmiddellijke winst, maar je kunt Jade toch niet in een "stal" vieren. Hilda en Roger hebben de natuur bestudeerd en versieren de tafels met prachtige, spijtig genoeg oneetbare, kerststronken.

Nu zijn onze ziel, onze kapel en onze zaal gereinigd als nooit tevoren en komen we verwachtingsvol binnen in de nog lege kapel. Na de gebruikelijke verwarring over de te zingen liederen, het herschikken van de teksten: Ken je die nu nog niet van buiten?, beginnen we met het inzingen: het Effatakoor staat paraat, gelukkig te mogen optreden. Wel een verdrietige moment: Guido meldt, staalblauw en zijn emotie verbergend, dat Walter Corneillie, zijn provinciale overste, overleden is en dat het koor gevraagd wordt de verrijzenisliturgie te zingen. Later blijkt dat hij ook had willen zeggen dat Walter een van zijn goede vrienden was en Walter Effata zeer genegen was.

Op hun Kerstbest komen nu ook de mensen binnen, die dit late uur trotseren om een echte Kerst mee te vieren: de familie met Jade, veel bekende en onbekende gezichten, en Ciska, met haar ouders, die hier voor de eerste keer is. Om voor te lopen op Guido's homelie van 27 december: een grote familie; aangezien wij allemaal voorbestemd zijn om heilig te worden: de Heilige Familie?

De stemming door het aanflakkerende licht, na het zingen in de duisternis, onder de zevenarmige kandelaar en onder de symbolische woorden van onze tocht door de Advent, kan ik niet beschrijven. Op het altaar staat een aangrijpend werkstuk van Lut. Ik heb het haar zien maken, vechtend tegen de rietstengels, om ze in de gepaste vorm te krijgen. Het stelt de tralies van onze cel, onze eenzaamheid, voor, die zijn opengevallen door verzoening, doordat we weer zijn aanvaard. Bescheiden als ze is, vindt Lut dat het pas mooi wordt met die lichtbundel er op; Lut, het was zo al een meesterstukje. Als Ilse met haar warme stem het Klein Kerstatorium inzet wordt het heel stil en dat duurt tot aan het einde ervan met de woorden "Koning van de vrede". Johan vernieuwt het verhaal, met ontzag en liefde voor het woord.

Een diepgelukkige Gert en een stralende Ilse komen hun Jade voorstellen om gedoopt te worden: het koor heeft haar al welkom geheten: "Laat nu de jongste binnenkomen ...". Het zijn zo'n innige woorden, zo'n beschermende gebaren, die van het geformuleerde, vastgelegde stramien afwijken, dat ze een echte belofte voor Jade inhouden. Ciska en haar ouders schrijven in het boek der intenties, der onbeholpenen en van de kinderen: "dat Jade steeds de warmte mag voelen die hier vannacht in de kapel aanwezig was". Er blijkt een tweede koor in de kapel te zijn (zingen we niet voor iets van 'engelenkoren'?): de familie van Jade zingt veelstemmig het prachtige "You are mine" tot we allemaal het refrein meeneuriën en hier en daar heimelijk een moedertraan wordt weggepinkt.

Jade wordt gedoopt en gezalft; de kus die Guido haar op het voorhoofdje geeft is veelzeggender dan veel zegeningen en gewijde gebaren.

Wij zingen het nieuw-ingestudeerde Tafelgebed voor de Kersttijd, nog wat onwennig met die wisselzang, maar blij om de tekst, de muziek, het gebeuren, het samenzijn. Het gezamenlijke Onze Vader, met de voor mij zo moeilijke tekst van het vergeven van mijn 'schuldenaren', en de bijna intieme vredeswens, waarbij wij ook meer onze Guido zouden willen betrekken, leiden naar het slotgebed voor Jade en haar familie die nu de zoete plicht heeft van haar een gelukkig mens te maken. Niets meer dan dat.

Als God ons niet gezegend heeft na de slotzang dan weet ik het niet meer: in elk geval is de receptie al goed verlopen, al was dat ook een beetje het gemeenschappelijke werk van anonieme bakkers en minder anonieme familieleden van Jade: een hartelijke dank voor de lieve attentie!!!

Einde van mijn kerstverhaal: ik zat op het koor en heb wel wat van de sfeer in de kapel gemist, maar als Ciska mij zei: "Als dat ook Kerk is, dan houd ik er van!" en je hoorde het uitroepingsteken in haar stem, dan was dat beter dan een tweede verhaal.

De Heer zegene haar, Guido en Jade, allen die erbij waren, die er graag waren bij geweest en zij die in ons hart leven.

Wouter